

تحلیلی بر ظرفیت و نحوه جانمایی مزارع مرغ اجداد گوشتی کشور

❖ واحد تحقیق و توسعه فدراسیون طیور ایران - اسفند ۱۴۰۳

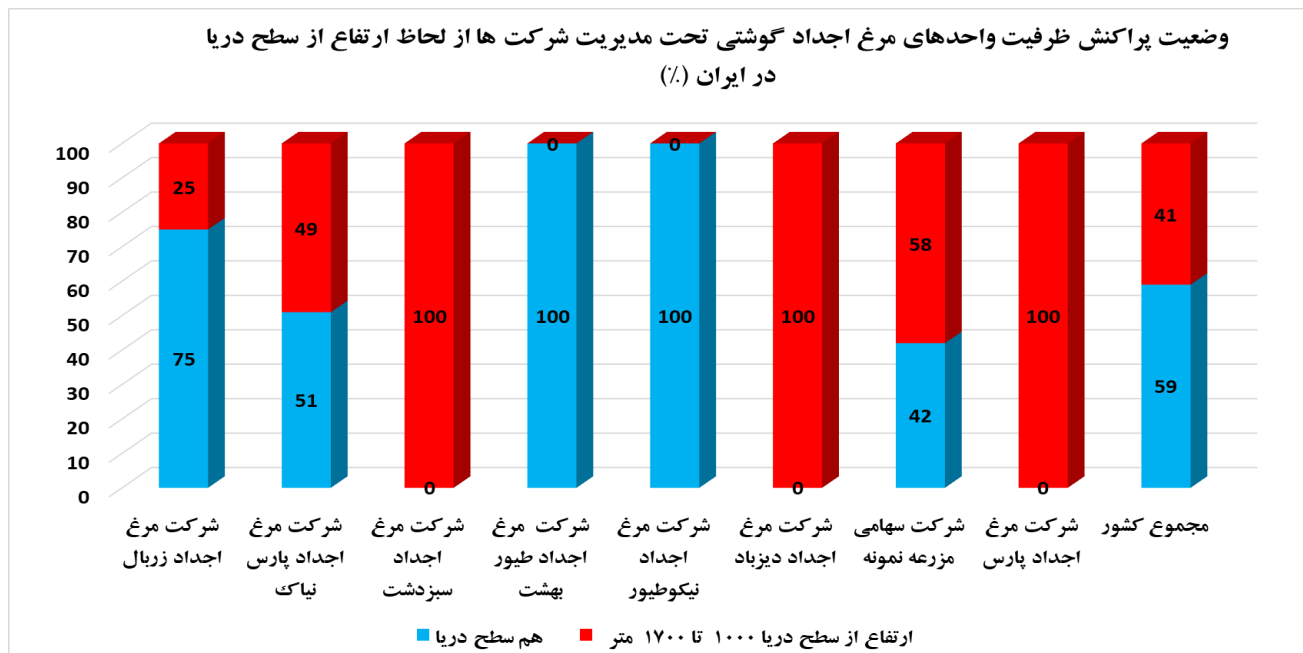
تعداد ۳۸ فارم مرغ اجداد گوشتی در کشور با ظرفیت حدود ۹۴۰ هزار قطعه خط D ایجاد شده است که بیش از ۵۰ درصد از این ظرفیت در استانهای مازندران و گیلان می باشد. شهرستان های عباس آباد، رشت و تنکابن بیشترین ظرفیت مزارع مرغ اجداد کشور را در خود جای داده اند. از ۳۸ فارم، تعداد ۲۴ فارم به ظرفیت ۵۷۹۵۰۰ قطعه توسط بخش خصوصی و ۳۶۲۰۰۰ قطعه توسط بخش دولتی ایجاد شده است. علیرغم اینکه سهم بخش خصوصی در سرمایه گذاری ایجاد شده در حدود ۶۴ درصد می باشد اما سهم این بخش از جوجه ریزی گله های اجداد در حدود ۲۳ درصد بوده است و بخش دولتی با انحصار ۷۳ درصدی سرمایه گذاری بخش خصوصی و کلیت صنعت طیور کشور را به حاشیه رانده است.

در کل کشور، شرکت های اجداد زربال، طیور بهشت و سبزدشت بترتیب با ۲۳، ۱۴ و ۱۲ درصد بیشترین سهم از ظرفیت مزارع مرغ اجداد گوشتی کشور را در اختیار دارند.

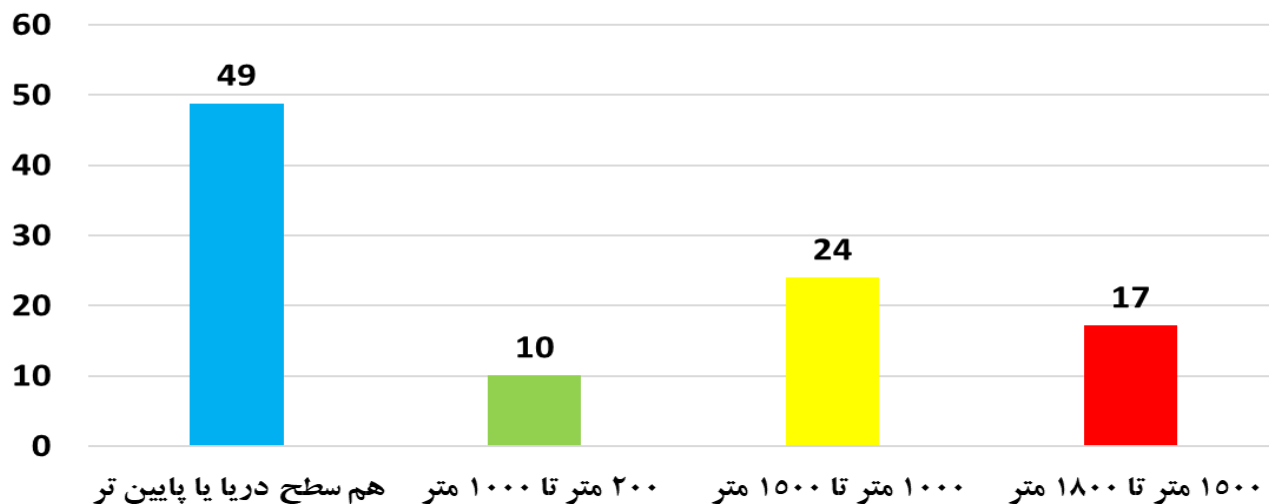
در بخش خصوصی، شرکت های اجداد طیور بهشت، سبزدشت و پارس نیاک بترتیب با در اختیار داشتن ۲۲، ۱۹ و ۱۴ درصد بالاترین سهم سرمایه گذاری را در ایجاد ظرفیت مرغ اجداد کشور دارا هستند.

از لحاظ ارتفاع از سطح دریا، در حدود ۴۱ درصد از ظرفیت اجداد کشور در ارتفاع بالای ۱۰۰۰ متر قرار دارند و بعبارتی فقط ۶۰ درصد از ظرفیت ایجاد شده متناسب با نیازهای رفاهی گله های اجداد می باشد، در میان شرکت های دارای نمایندگی توزیع شرکت آویژن در ایران نیز در حدود ۵۰ درصد از ظرفیت شرکت مرغ اجداد پارس نیاک (سویه آربوراکرز)، ۱۰۰ درصد ظرفیت شرکت مرغ اجداد سبزدشت (سویه ایندین ریور) و حدود ۲۵ درصد از ظرفیت شرکت مرغ اجداد زربال (سویه راس و آرین) در ارتفاع بالای ۱۰۰۰ متر از سطح دریا قرار دارند. در این میان فقط واحدهای شرکت مرغ اجداد طیور بهشت و اجداد نیکوطیور هم سطح دریا و یا پایین تر از سطح دریا می باشند.

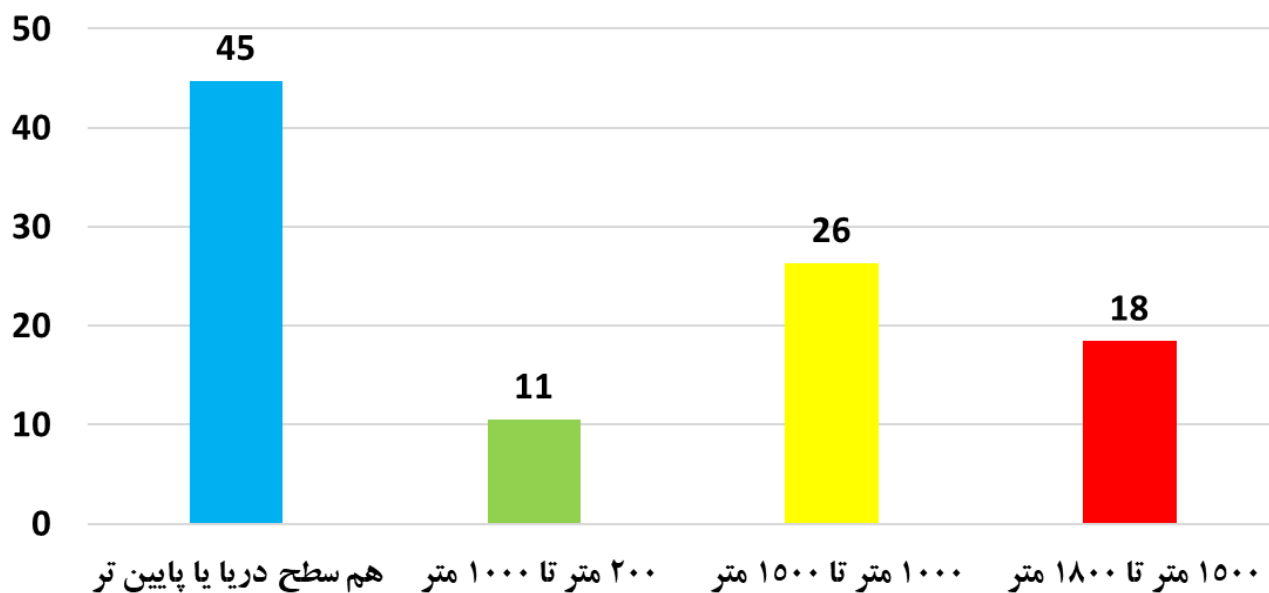
وضعیت پراکنش ظرفیت واحدهای مرغ اجداد گوشتی تحت مدیریت شرکت ها از لحاظ ارتفاع از سطح دریا در ایران (%)		
شرکت اجداد	هم سطح دریا	ارتفاع از سطح دریا ۱۰۰۰ تا ۱۷۰۰ متر
شرکت مرغ اجداد زربال	۷۵	۲۵
شرکت مرغ اجداد پارس نیاک	۵۱	۴۹
شرکت مرغ اجداد سبزدشت	۰	۱۰۰
شرکت مرغ اجداد طیور بهشت	۱۰۰	۰
شرکت مرغ اجداد نیکوطیور	۱۰۰	۰
شرکت مرغ اجداد دیزباد	۰	۱۰۰
شرکت سهامی مزرعه نمونه	۴۲	۵۸
شرکت مرغ اجداد پارس	۰	۱۰۰
مجموع کشور	۵۹	۴۱

پراکنش جغرافیایی ظرفیت مزارع مرغ اجداد گوشتی در ایران بر اساس ارتفاع از سطح دریا (%)

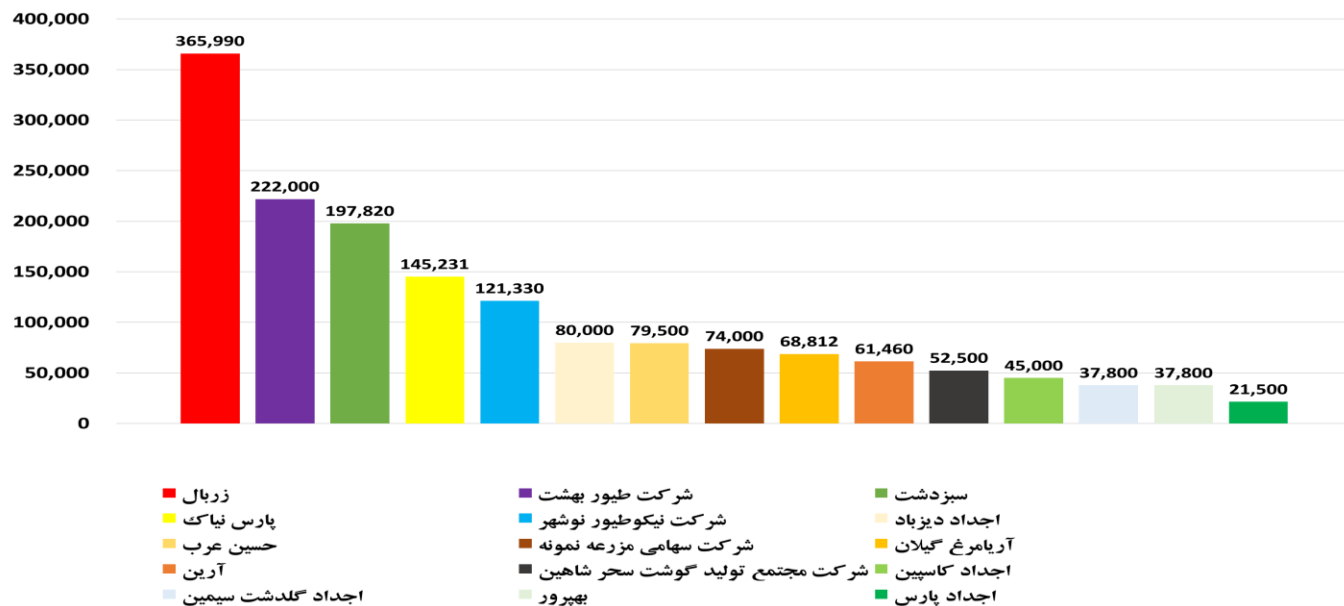

پراکنش جغرافیایی واحدهای مزارع مرغ اجداد گوشتی در ایران بر اساس ارتفاع از سطح دریا (%)

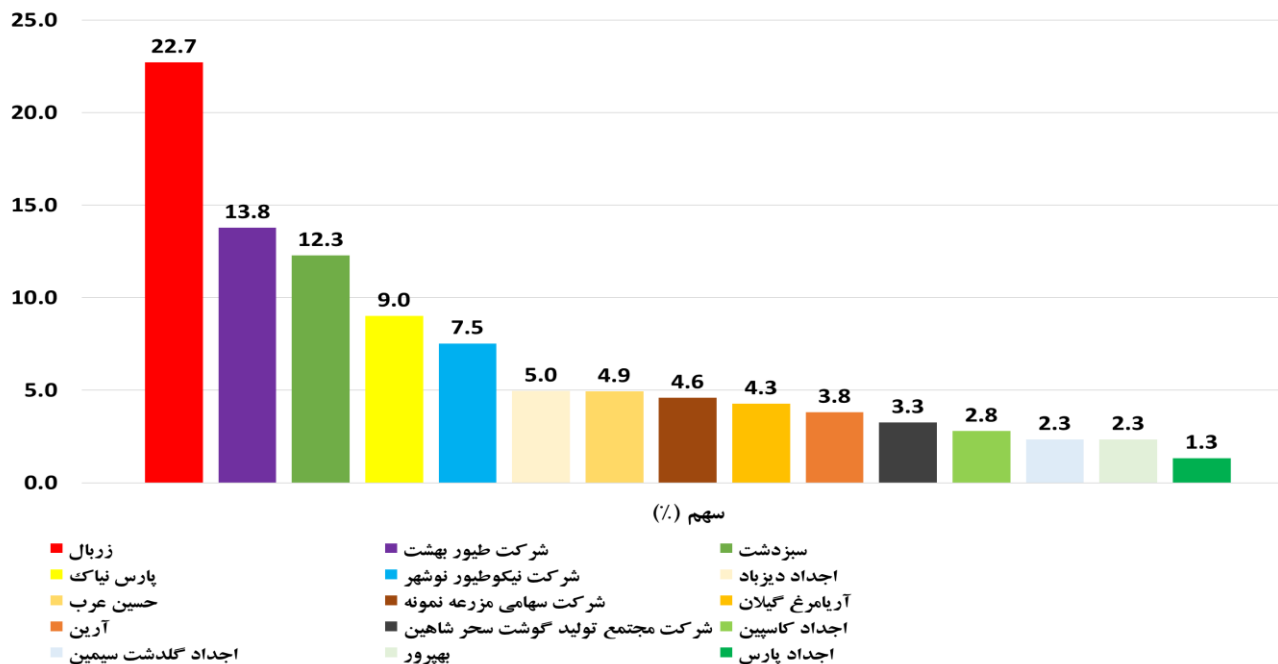

ظرفیت مزارع کشور در زمینه مرغ اجداد گوشتی			
نام شرکت	ظرفیت کل (قطعه)	ظرفیت خط D (قطعه)	سهم (%)
زربال	۳۶۵,۹۹۰	۲۲۵,۰۰۰	۲۲.۷
شرکت طیور بهشت	۲۲۲,۰۰۰	۱۲۰,۰۰۰	۱۳.۸
سبزدشت	۱۹۷,۸۲۰	۱۱۷,۰۰۰	۱۲.۳
پارس نیاک	۱۴۵,۲۳۱	۸۱,۰۰۰	۹.۰
شرکت نیکوطیور نوشهر	۱۲۱,۳۳۰	۶۶,۰۰۰	۷.۵
اجداد دیزباد	۸۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰	۵.۰
حسین عرب	۷۹,۵۰۰	۴۷,۵۰۰	۴.۹
شرکت سهامی مزرعه نمونه	۷۴,۰۰۰	۴۰,۰۰۰	۴.۶
آریامرغ گیلان	۶۸,۸۱۲	۳۹,۳۳۰	۴.۳
آرین	۶۱,۴۶۰	۳۰,۰۰۰	۳.۸
شرکت مجتمع تولید گوشت سحر شاهین	۵۲,۵۰۰	۲۵,۰۰۰	۳.۳
اجداد کاسپین	۴۵,۰۰۰	۴۷,۵۰۰	۲.۸
اجداد گلدشت سیمین	۳۷,۸۰۰	۲۰,۰۰۰	۲.۳
بهپرو	۳۷,۸۰۰	۲۰,۰۰۰	۲.۳
اجداد پارس	۲۱,۵۰۰	۱۳,۰۰۰	۱.۳
مجموع	۱,۶۱۰,۷۴۳	۹۴۱,۳۳۰	۱۰۰

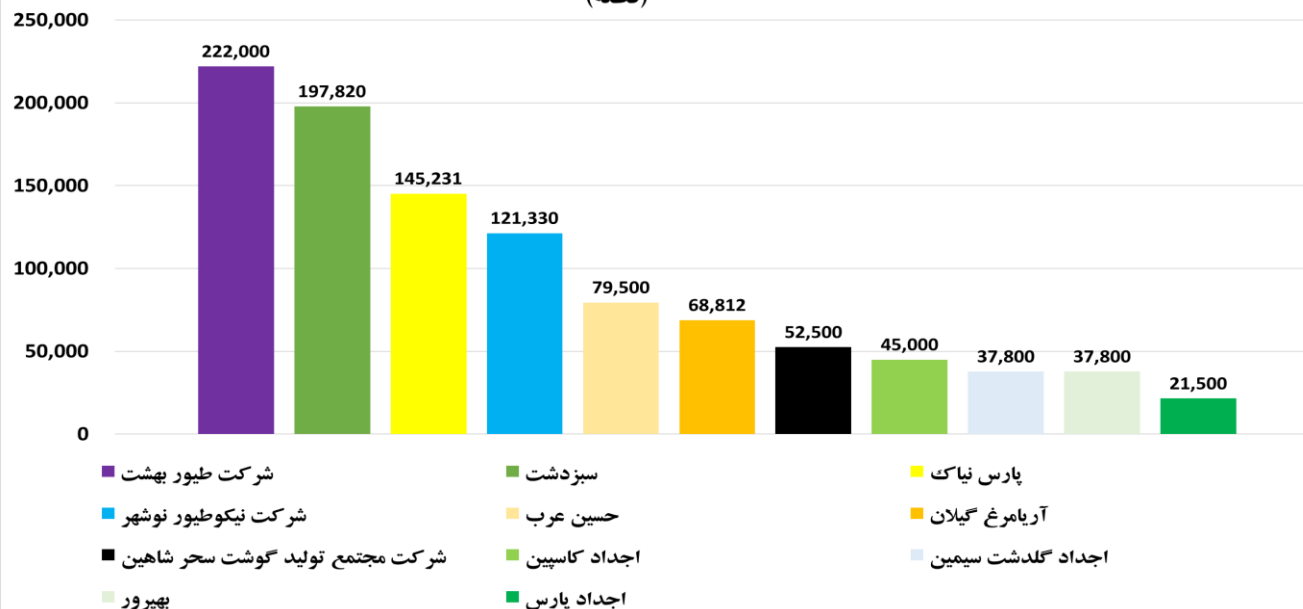
سهم شرکت ها از ظرفیت کل مرغ اجداد کشور
(قطعه)

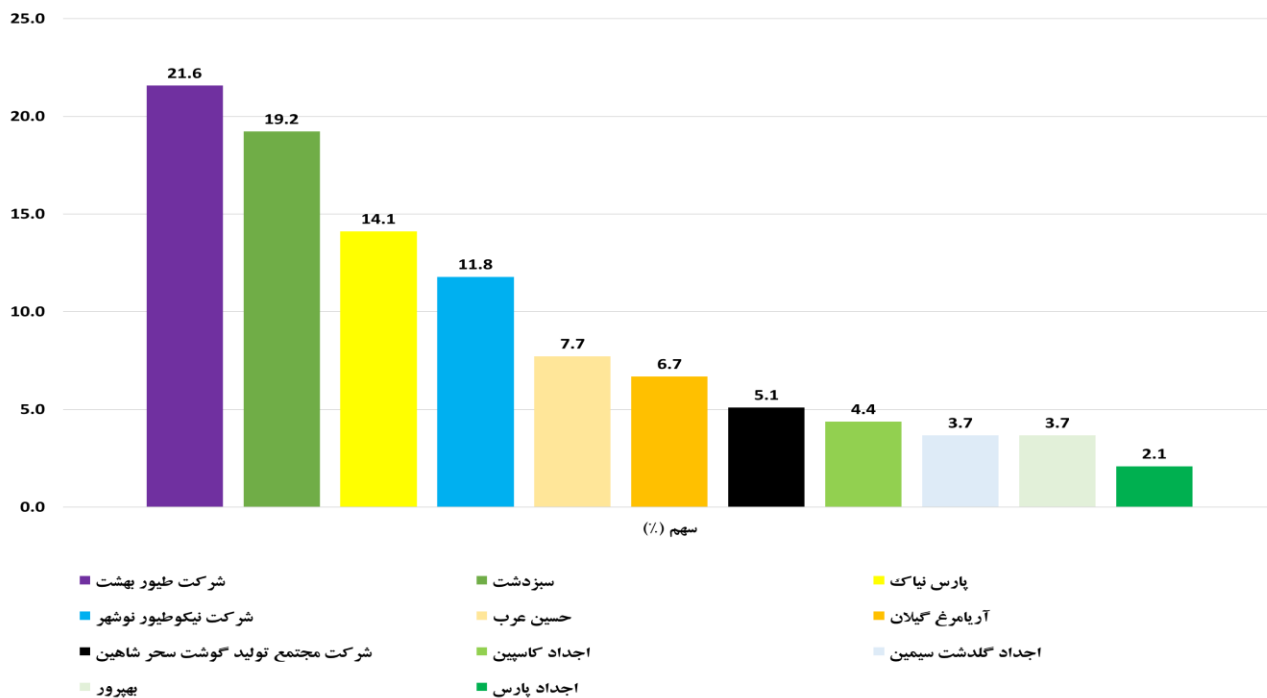
سهم شرکت ها از ظرفیت کل مرغ اجداد کشور
(%)

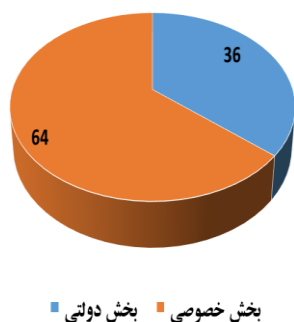
ظرفیت شرکت های بخش خصوصی دارای مزارع مرغ اجداد کشور از ظرفیت کل بخش خصوصی
(قطعه)

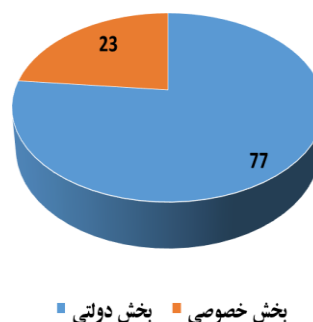
سهم شرکت های بخش خصوصی از ظرفیت کل بخش خصوصی مرغ اجداد کشور
(%)

مقایسه سهم بخش خصوصی و بخش دولتی از ظرفیت ایجاد شده در
بخش مرغ اجداد گوشتی کشور (%)

مقایسه سهم بخش خصوصی و بخش دولتی از جوجه ریزی
بخش مرغ اجداد گوشتی کشور (%)

ظرفیت مزارع مرغ اجداد گوشتی کشور (قطعه)		
بخش / واحد	ظرفیت کل	ظرفیت خط D
خصوصی	۱,۰۲۹,۲۹۳	۵۷۹,۵۰۰
فارم ۱ شرکت طیور بهشت	۱۳۶,۰۰۰	۷۳,۵۰۰
فارم ۲ - شرکت طیور بهشت	۸۶,۰۰۰	۴۶,۵۰۰
شرکت مجتمع تولید گوشت سحر شاهین	۵۲,۵۰۰	۳۰,۰۰۰
شرکت نیکوطیور نوشهر	۴۵,۵۴۰	۲۲,۰۰۰
شرکت نیکوطیور گلستان (فارم یک)	۳۷,۸۹۵	۲۲,۰۰۰
شرکت نیکوطیور گلستان (فارم دو)	۳۷,۸۹۵	۲۲,۰۰۰
اجداد کاسپین	۴۵,۰۰۰	۲۵,۰۰۰
فارم ۲ حسین عرب	۴۰,۰۰۰	۲۴,۰۰۰
حسین عرب (فارم ۳)	۳۹,۵۰۰	۲۳,۵۰۰
سپید طیور پارس نیاک (فارم ۲)	۳۹,۴۹۰	۲۲,۰۰۰
اجداد گلدشت سیمین	۳۷,۸۰۰	۲۰,۰۰۰
شرکت اجداد بهرور	۳۷,۸۰۰	۲۰,۰۰۰
تعاونی ۱۵۲ نوک طلانی آذربایجان	۳۷,۳۳۶	۲۰,۰۰۰
مرغ اجداد زربال (فارم ۱ آریا مرغ گیلان)	۳۴,۴۰۶	۲۰,۰۰۰
مرغ اجداد زربال (فارم ۲ آریا مرغ گیلان)	۳۴,۴۰۶	۲۰,۰۰۰
سپید طیور پارس نیاک	۳۴,۳۰۰	۲۰,۰۰۰
مرغ اجداد حبیب اله نعیم ۱	۳۴,۱۰۵	۱۹,۰۰۰
اجداد سبزدشت فارم ۳	۳۴,۰۰۰	۱۴,۰۰۰
شرکت مرغ اجداد کرمان فارم ۱	۳۳,۹۱۷	۲۵,۰۰۰
مرغ اجداد کرمان فارم ۲	۳۳,۹۱۷	۲۵,۰۰۰
مرغ اجداد کرمان فارم ۳	۳۳,۹۱۷	۲۵,۰۰۰
اجداد سبزدشت فارم ۱	۳۲,۰۲۰	۱۴,۰۰۰
اجداد سبزدشت فارم ۲	۳۰,۰۵۰	۱۴,۰۰۰
اجداد پارس	۲۱,۵۰۰	۱۳,۰۰۰
دولتی	۵۸۱,۴۵۰	۳۶۱,۸۳۰
دیزباد (پلاک ۳)	۸۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰
وزارت جهاد کشاورزی - مجتمع لاین آراین بابلکنار	۶۱,۴۶۰	۴۹,۸۳۰
مرغ اجداد زربال (فارم ۱ سپیدان)	۴۴,۸۸۵	۳۳,۰۰۰
مرغ اجداد زربال (فارم ۲ سپیدان)	۴۴,۸۸۵	۳۳,۰۰۰
شرکت شمال شرق اتکا (شرکت مزارع نوین ایرانیان)	۴۰,۰۰۰	۲۱,۰۰۰
مرغ اجداد زربال (فارم ۱ تنکابن)	۳۷,۸۴۷	۲۲,۰۰۰
مرغ اجداد زربال (فارم ۲ تنکابن)	۳۷,۸۴۷	۲۲,۰۰۰
مرغ اجداد زربال (فارم ۲ لاگان)	۳۷,۸۴۷	۲۲,۰۰۰
مرغ اجداد زربال (فارم ۳ تنکابن)	۳۷,۸۴۷	۲۲,۰۰۰
مرغ اجداد زربال (فارم ۳ لاگان)	۳۷,۸۴۷	۲۲,۰۰۰
مرغ اجداد زربال (فارم ۱ لاگان)	۳۷,۶۳۵	۲۲,۰۰۰
سازمان تعاونی مصرف کادر نیروهای مسلح اتکا (تک دوره ای اجداد)	۳۴,۰۰۰	۱۶,۰۰۰
مرغ اجداد زربال (فارم ۲ زرین پر کیان)	۲۸,۳۵۰	۱۵,۰۰۰
مرغ اجداد زربال (فارم ۱ زرین پر کیان)	۲۱,۰۰۰	۱۲,۰۰۰
مجموع	۱,۶۱۰,۷۴۳	۹۴۱,۳۳۰

محاسبه شاخص HHI اجداد گوشتی بر اساس ظرفیت اسمی					
نام شرکت	ظرفیت کل (قطعه)	ظرفیت خط D (قطعه)	سهم	سهم	HHI
زربال	۳۶۵۹۹۰	۲۲۵۰۰۰	۰,۲۳	۲۳	۵۲۹
شرکت طیور بهشت	۲۲۲۰۰۰	۱۲۰۰۰۰	۰,۱۴	۱۴	۱۹۶
سبز دشت	۱۹۷۸۲۰	۱۱۷۰۰۰	۰,۱۲	۱۲	۱۴۴
پارس نیاک	۱۴۵۲۳۱	۸۱۰۰۰	۰,۰۹	۹	۸۱
نیکو طیور نوشهر	۱۲۱۳۳۰	۶۶۰۰۰	۰,۰۸	۸	۶۴
اجداد دیزباد	۸۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۰,۰۵	۵	۲۵
حسین عرب	۷۹۵۰۰	۴۷۵۰۰	۰,۰۵	۵	۲۵
سهامی مزرعه نمونه	۷۴۰۰۰	۴۰۰۰۰	۰,۰۵	۵	۲۵
آریا مرغ گیلان	۶۸۸۱۱۲	۳۹۳۳۰	۰,۰۴	۴	۱۶
آرین	۶۱۴۶۰	۳۰۰۰۰	۰,۰۴	۴	۱۶
مجتمع تولید گوشت سحر شاهین	۵۲۵۰۰	۲۵۰۰۰	۰,۰۳	۳	۹
اجداد کاسپین	۴۵۰۰۰	۴۷۵۰۰	۰,۰۳	۳	۹
اجداد گلدشت سیمین	۳۷۸۰۰	۲۰۰۰۰	۰,۰۳	۲	۴
بهپرور	۳۷۸۰۰	۲۰۰۰۰	۰,۰۲	۲	۴
اجداد پارس	۲۱۵۰۰	۱۳۰۰۰	۰,۰۱	۱	۱
	۱۶۱۰۷۴۳	۹۴۱۳۳۰	۱	۱۰۰	۱۱۴۸

محاسبه شاخص HHI بر اساس سهم نژاد			
نژاد	شرکت تولیدکننده	سهم	HHI
کاب	سبزدشت	۲	۴
آربراکرز	پارس نیاک	۹	۸۱
راس	زربال	۶۴	۴۰۹۶
آرین	زربال	۱۷	۲۸۹
ایندین ریور	سبزدشت	۸	۶۴
		۱۰۰	۴۵۳۴

محاسبه شاخص HHI براساس سهم شرکت				
نژاد	شرکت تولیدکننده	سهم	سهم	HHI
کاب+ ایندین ریور	سبزدشت	۱۰	سبزدشت	۱۰۰
آربراکرز	پارس نیاک	۹	پارس نیاک	۸۱
راس + آرین	زربال+دیزباد	۸۱	کوثر	۶۵۶۱
		۱۰۰		۶۷۴۲

شاخص هرفیندال - هیرشمن (HHI) چیست؟

شاخص هرفیندال-هیرشمن (Herfindahl-Hirschman Index - HHI) یک معیار عددی برای اندازه‌گیری میزان تمرکز بازار و درجه رقابت بین شرکت‌های فعال در یک صنعت خاص است. این شاخص برای ارزیابی میزان انحصار در بازار و تشخیص رقابتی یا غیررقابتی بودن آن استفاده می‌شود.

فرمول شاخص HHI:

HHI به صورت مجموع مربعات سهم بازار هر شرکت در صنعت محاسبه می‌شود:

مثال: اگر چهار شرکت در یک بازار وجود داشته باشند که سهم بازار آن‌ها به ترتیب ۴۰٪، ۳۰٪، ۲۰٪ و ۱۰٪ باشد، شاخص HHI به شکل زیر محاسبه می‌شود:

تفسیر مقدار HHI:

۱. $HHI < 1500 \rightarrow$ بازار رقابتی (تمرکز کم)
 ۲. $1500 \leq HHI \leq 2500 \rightarrow$ تمرکز متوسط
 ۳. $HHI > 2500 \rightarrow$ بازار انحصاری (تمرکز بالا)
- اگر $HHI = 10,000$ باشد، بازار کاملاً انحصاری است (یک شرکت ۱۰۰٪ سهم دارد). اگر HHI نزدیک به ۰ باشد، بازار کاملاً رقابتی است.

کاربردهای HHI: سیاست‌های رقابتی و ضد انحصار: سازمان‌های تنظیم‌کننده بازار (مثل سازمان‌های ضد انحصار) از HHI برای بررسی تأثیر ادغام و تملیک شرکت‌ها استفاده می‌کنند.

تحلیل اقتصادی: اقتصاددانان از آن برای سنجش سلامت بازارها استفاده می‌کنند. تصمیم‌گیری در کسب و کار: شرکت‌ها می‌توانند با بررسی HHI، میزان رقابت در صنعت خود را ارزیابی کنند.

شاخص HHI در صنعت طیور ایران برحسب تعداد شرکت‌ها نشان می‌دهد که جوجه‌ریزی اجداد و تولید جوجه مادر کاملاً انحصاری است و لی در تولید جوجه یکروزه گوشتی و تولید مرغ کاملاً رقابتی است.